

Gröna Bilister
Box 7070
103 87 STOCKHOLM

Remissvar
Dnr M2020/01180/R
23 november 2020

Miljödepartementet

Skickat till:

m.remissvar@regeringskansliet.se
pia-maria.lindroos@regeringskansliet.se

Remissvar från Gröna Bilister gällande promemorian **Klimatbonusbilar ska vara registrerade i fem år**

Gröna Bilister är en ideell förening som vill påskynda omställningen till en mobilitet som är anpassad till planetens gränser, till städers dyrbara utrymmen och till landsbygdens behov. Gröna Bilister är teknikneutrala och företräder inget särintresse när det gäller fordon, drivmedel eller val av mobilitetslösningar.

Gröna Bilister är tacksamma för möjligheten att ge synpunkter på denna promemoria, och vi bistår gärna regeringen med fler synpunkter i det fortsatta arbetet för att uppnå ett fossilfritt, hållbart transportsystem.

Övergripande synpunkter

Bonus-malus systemet är ett viktigt styrmedel för att Sverige ska nå transportsektorns mål om 70 procents CO₂-reduktion fram till år 2030. Gröna Bilister ser därmed mycket positivt på att regeringen önskar finna en lösning på den överexport av bonusberättigade fordon som nu sker.

Gröna Bilister anser dock att nuvarande förslag - att det vid export av en klimatbonusbil skulle införas en återbetalningsskyldighet för förste ägaren oavsett om det är denne som själv exporterar bilen eller ej - skapar en orimlig och negativ osäkerhet. Klimatbonusen spelar in i fordonskalkylen vid inköp och, om bonusbeloppet är rätt anpassat, är det ofta en inte försumbar del i beslutet som ligger till grund för att välja en klimatbonusbil. I många fall

är det också sannolikt att första ägaren av fordonet inte behåller bilen i fem år (eller mer). Att då, utan egen förskyllan, krävas på återbetalning på grund av vad nästa, eller nästnästa, ägare väljer att göra med fordonet öppnar för en osäkerhet över vad klimatbonusen faktiskt är värd. Det skulle möjligtvis gå att lösa genom att avtala kring bonusen vid en försäljning men detta öppnar upp för ett ökat antal tvister och civila processer.

Gröna Bilisters samlade bedömning är att förslaget skapar en inlåsningsseffekt (det blir fördelaktigt att behålla bilen i minst fem år) samt att värdet av den utbetalade bonusen blir mer tveksamt. Förslaget gör det därmed mindre fördelaktigt att välja en klimatbonusbil vilket motverkar själva huvudsyftet med systemet. Om valet av en bonusberättigad bil innebär restriktioner, ökad administration, samt en osäker ekonomisk nytta, är det inte någon morot utan riskerar snarare leda till att bonusbilar aktivt väljs bort.

- Sammantaget **avstyrker** Gröna Bilister Miljödepartementets förslag om att införa en återbetalningsskyldighet för första ägaren.
- Gröna Bilister föreslår att en ny utredning tillsätts, där andra alternativ analyseras i större detalj än i denna promemoria för att säkerställa en ändamålsenlig lösning för att minska exporten av klimatbonusbilar.
- Gröna Bilister **tillstyrker** förslaget att beräkna karenstiden innan bonusen betalas ut från det datum då bilen ställs på, av de skäl som framförs i promemorian. Den dag ett effektivt system för att minska exporten av klimatbonusbilar införs bör dock denna karenstid avskaffas.

Alternativ till regeringens förslag

- *Gröna Bilisters förstahandsalternativ är att återbetalningskravet följer med bilen. Det innebär att den som exporterar bilen blir återbetalningsskyldig, oavsett om denne köpte klimatbonusbilen som ny eller inte.*

Gröna Bilister är medvetna om att ett sådant system sannolikt medför behov av justeringar i svensk lagstiftning. Det kan i praktiken ses som en exporttull. Därmed måste också EU-rätten gällande fri rörlighet på den inre marknaden tas i beaktande. EU måste övertygas om att åtgärden ligger i allmänhetens intresse, och att den är proportionell i relation till det problem som den söker lösa.

- Ett sätt att öka proportionaliteten i det handelshinder som uppstår är att låta beloppet som exportören ska betala tillbaka minska med ökande ålder på klimatbonusbilen. Ett sådant system har föreslagits av BIL Sweden. För att skapa en mer ändamålsenlig andrahandsmarknad som underlättar för även mindre köpstarka privatpersoner att göra mer hållbara fordonsval ser dock Gröna Bilister behov av att återbetalningskravet minskar över en 10 års period istället för under 5 år. Export av äldre gasbilar som är 5-10 år är nämligen lika vanligt som export av gasbilar som är 0-5 år. För elbilar är det för tidigt för att kunna göra motsvarande analys.

De juridiska stöttestenarna innebär att ett system där återbetalningskravet följer med bilen inte kan införas redan den 1 januari 2021, vilket har varit regeringens avsikt. Gröna Bilister anser dock att det är viktigare att åtgärder för att begränsa exporten leder till ett långsiktigt, hållbart och väl fungerande bonus-malus system, än att de införs snabbt.

För att komma till rätta med gasbilsexporten bedömer Gröna Bilister att det inte räcker med enbart förslagen i detta remissvar utan det krävs dessutom ytterligare politiska styrmedel, som gör det mer attraktivt att äga och köra gasbil jämfört med bensin- eller dieselbilar. Gasbilsexporten var 2018 till och med **större än** nybilsförsäljningen, och år 2019 var antalet gasbilar som exporterades 77 procent av antalet nyregistreringar. Detta är en stor del av förklaringen till att antalet gasbilar i trafik i Sverige nu minskar. Vidare justeringar av bonus-malus systemet framöver och andra berörda styrmedel bör även ha detta i åtanke så att en mer attraktiv andrahandsmarknad kan skapas i Sverige för såväl gasbilar som elbilar.

Marie Pellas, ordförande, Gröna Bilister